N°. 239. 1849.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant, franco per post, is ... in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en ... cents voor afzonderlijke nommers.

DONDERDAG 11 OCTOBER.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 8 October jl., n°. 44, heeft Zijne Majesteit aan ... *W. Molenaar*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kapitein ... de 2de compagnie van het 1ste bataillon 3de afdeeling rustende schutterij, in de provincie Friesland;

... voorts bij voormelde compagnie benoemd:

tot kapitein *R. H. Brandenburg*, thans 1sten luitenant;

tot 1sten luitenant *H. Boekkerk*, thans 2den luitenant;

tot 2den luitenant *J. van Leeuwen*, vroeger sergeant bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden.

Bij besluit van 9 October jl., n°. 56, heeft Zijne Majesteit tot secretaris ... stad Workum, in plaats van wijlen J. H. van Wetsinga, benoemd ... *Visser*, thans wethouder aldaar.

Bij Koninklijk besluit van den 3den October 1849, n°. 43, is aan ... gewezen ingenieur der 2de klasse bij de marine *F. W. Hoeting* verleend een pensioen ten bedrage van f 757 's jaars, en zulks op grond van artt. 37 en 57 der wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24).

Ten einde alle verkeerde uitstrooisels tegen te gaan, worden hier de volgende daadzaken opgegeven. De heeren Lightenvelt en Donker Curtius hebben, onmiddellijk na 's Konings komst van het Loo, verslag gedaan van hunne inzigten omtrent de vorming van een ministerie, dat het vertrouwen der Kamers zoude kunnen erlangen. Met mannen van onderscheiden kleur is gesproken, maar bepaaldelijk zijn de heeren Thorbecke en Nedermeijer van Rosenthal opgeroepen en sedert eenige dagen in de residentie, om te beproeven eene combinatie tot stand te brengen, welke den Koning zoude kunnen worden aangeboden. Zij hebben zich met den heer van Bosse in verband gesteld; de uitslag hunner werkzaamheden wordt afgewacht. Alle andere geruchten zijn van grond ontbloot.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De Parijssche *Patrie* deelt de volgende berigten uit Rome van 28 September mede:

„De aankomst van den heer Mercier heeft de voorspellingen gelogenstraft dergenen, die het pauselijke manifest wilden beschouwd hebben als het sein voor eene stellige breuk tusschen Frankrijk en den Heiligen Vader. De heer Mercier had in last officieel aan te kondigen, dat de Fransche regering het motu proprio aanneemt, en dat het ministerie zelve in de wetgevende vergadering eenstemmig zal verdedigen. Echter heeft de heer Mercier er officieus bijgevoegd, dat indien de Fransche regering zich tevreden hield met hetgeen de Paus gedaan heeft, dit moest worden toegeschreven aan hare overtuiging, dat, zoodra de tegenwoordige moeijelijkheden uit den weg geruimd zijn, de Heilige Vader meer zal doen, en met name ten opzigte van de amnestie aan de spraak van zijn vaderlijk hart gehoor geven en de beloften vervullen die door hem onlangs te Portici gedaan zijn.

Thans zal de heer de Corcelles zich beijveren om te bewerken dat de amnestie zooveel mogelijk uitgebreid worde, en daar hij tot ... bij den Paus zeer wel gezien is geweest, vleit men zich dat hij dit doel spoedig bereiken zal. Overigens zal hij ten deze krachtig ondersteund worden door den heer de Rayneval, die in deze geheele zaak blijken heeft gegeven van buitengewone ijver en bekwaamheid.

De politieke moeijelijkheden schijnen dus weldra uit den weg geruimd te zullen zijn; mogt men hetzelfde van de finantiele moeijelijkheden kunnen zeggen. Hoe men die te boven zal komen is nog niet te voorzien; maar zeker is het dat de finantien zich in een hoogst bedroevenden toestand bevinden. Het tekort over Augustus bedraagt ...000 scudi (omstreeks 3 millioen franken); dat over September schijnt nog grooter te zullen zijn. De minister van finantien weet zich niet meer te redden. Hij had op Rusland gerekend, maar van dien kant is de hulp geweigerd. Een groot Parijsch bankiershuis, hetwelk men aangesproken had, heeft eerst geweigerd; op naderen aandrang heeft het zich bereid getoond om eene leening van 20 millioen te sluiten, mits onder verband van kerkelijke goederen, met regt om die goederen te verkoopen, indien de aflossingen niet geregeld op de bepaalde termijnen plaats hadden. Dit beschouwde men in 't eerst als een onverkomelijken hinderpaal, ten gevolge waarvan men de onderhandelingen afbrak. Maar schijnt men zich echter anders bedacht te hebben; gisteren ten minste een agent van het huis Torlonia naar Parijs vertrokken, ... men zegt om nader over die leening te onderhandelen.

„Tusschen de regerings-commissie en de Fransche overheden heerscht voortdurend de grootste spanning."

In berigten uit Rome van dezelfde dagteekening, door Turijnsche bladen medegedeeld, leest men het volgende:

„De staat van zaken verergert hier van dag tot dag, en meer en meer openbaart zich een onverzoenlijke geest van reactie. Al wat maar eenigzins aan de vroegere liberale strekking en hervormingen van Pius IX herinnert, wordt door het driemanschap der kardinalen zonder genade veroordeeld en afgeschaft. De geest die in het geheim maar onvermoeid werkzaam is geweest, om de ontwikkeling van het liberale stelsel van 1847 tegen te houden, die de constitutie tot eene doode letter gemaakt heeft, vertoont zich thans openlijk, en naar de handelingen te oordeelen waarin hij zich openbaart zou men zeggen dat hij gevoelt dat het einde van zijn rijk nabij is, en dat hij tijd te kort zal komen, om alle sporen der vroegere concessien van den Paus uit te wisschen. De Fransche autoriteiten protesteren, maar de kardinaals gaan op den ingeslagen weg onveranderlijk voort, en sluiten het oor voor alle vertoogen."

DUITSCHLAND.

De Noord-Duitsche posten zijn heden alhier niet aangekomen.

Volgens bijzondere berigten uit Berlijn van den 7den dezer, door de *Köllnische Zeitung* medegedeeld, had toen de ratificatie der te Weenen gesloten overeenkomst betrekkelijk het nieuwe voorloopige centrale bestuur voor Duitschland nog niet plaats gehad. In dezelfde berigten leest men: „De op grond van het verdrag tusschen Pruissen, Saksen en Hannover ingestelde raad van administratie heeft eergisteren het belangrijke besluit genomen om een officieel verslag van zijne beraadslagingen openbaar te maken in bulletins, die onder zijne eigen verantwoordelijkheid zouden worden uitgegeven; alsmede om een historisch overzigt van het tot op dit oogenblik door dit collegie verrigte in het licht te geven. Dit besluit kan geen andere dan goede gevolgen hebben, en zal den raad van administratie in de openbare schatting nog hooger doen rijzen."

— Het Weener regeringsblad van den 5den dezer meldt de aankomst in de Oostenrijksche hoofdstad van den heer Jocteau, ambtenaar bij het Sardinische ministerie van buitenlandsche zaken, overbrengende zestig inschrijvingen op het grootboek der Sardinische staatsschuld, ieder groot één millioen franken in kapitaal, welke volgens het vredestractaat aan de Oostenrijksche regering als onderpand voor de geregelde betaling der termijnen van de schadeloosstelling overhandigd moesten worden. Die inschrijvingen waren door de keizerlijke regering in ontvang genomen, tegen teruggave der oorspronkelijke schuldbekentenis.

FRANKRIJK.

In de zitting der wetgevende vergadering van den 8sten dezer heeft een lid der linker zijde, de heer de Versigny, vergunning gevraagd om eene interpellatie tot het ministerie te rigten betrekkelijk de afzetting van onderscheiden ambtenaren, welke laatstelijk heeft plaats gehad. De minister Dufaure heeft zich terstond bereid verklaard om deswege de verlangde inlichtingen te geven, en op zijn verzoek heeft de vergadering de behandeling dezer zaak reeds tegen den volgenden dag aan de orde gesteld, zoodat zij nog aan de discussien over het Romeinsche vraagstuk zal voorafgaan.

„De heer Dufaure, zegt een bijzondere brief uit Parijs, heeft in dezen een bewijs van groot beleid gegeven. Door de overhaasting van den heer de Versigny worden vele plannen verijdeld. De regter zijde wilde, gelijk men weet, eerst het Romeinsche vraagstuk behandelen, waaromtrent de ministers verklaard hebben eenstemmig te denken, en ten aanzien van dat vraagstuk eene bill van indemniteit aan het ministerie geven. Daarna wilde zij de quaestie der ambtenaren op het tapijt brengen, waarvan zij zich als een wapen dacht te bedienen tegen de ministers, die de liberale partij in het kabinet vertegenwoordigen. Het spreekt van zelf, dat, vermits alsdan de discussie door de regter zijde uitgelokt zou worden, men zich niet over het te groote aantal afzettingen beklaagd, maar het den heer Dufaure als eene misdaad aangerekend zou hebben, dat hij niet genoeg ambtenaren verwijderd had. Door de vraag van den heer de Versigny en den ijver van den heer Dufaure om ze te beantwoorden is dit plan in duigen gevallen.

„Wat zal de regter zijde nu doen? Zij kan moeijelijk gevolg geven aan haar eerste ontwerp, en door een vijandig votum in de aangelegenheid der ambtenaren, tot de aftreding van den heer Dufaure en dus tot de ontbinding van het ministerie aanleiding geven. Zij kan zich bovendien in dezen met de Bergpartij vereenigen, die den minister beschuldigt van te veel gedaan te hebben, terwijl zij zelve hem verwijt van niet genoeg te hebben gedaan. Te regt juichen dus de vrienden van den heer Dufaure zijne handelwijze in dezen toe; want terwijl hij voor zich zelven eene voordeelige stelling inneemt, plaatst hij zijne tegenstanders op een hoogst ongunstig terrein. Overigens zal de regter zijde wel spoedig een ander middel tot bestrijding van het liberale gedeelte van het kabinet weten te vinden; maar in een tijd, waarin ieder bij den dag schijnt

te leven, kan men geacht worden eene overwinning te hebben behaald wanneer men er in geslaagd is eenen hinderpaal, al is het ook maar voor korten tijd, te ontwijken."

In de bureaux der wetgevende vergadering is den 8sten het ontwerp van wet betrekkelijk het inkomen der Hertogin van Orleans onderzocht en de commissie benoemd die deswege verslag moet uitbrengen. Zoowel uit de discussien in de bureaux als uit de zamenstelling der commissie, welke grootendeels uit leden der voormalige zoogenaamde dynastieke partij bestaat, leidt men af dat de aanneming van dit ontwerp, welke in het eerst twijfelachtig scheen te zijn, geen noemenswaardigen tegenstand zal ontmoeten.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 8 October: 5 pcts. renten fr. 87.40; 3 pcts. idem fr. 55.15.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 10den October* 1849.

Men verneemt uit Noordholland, dat aldaar de aardappeloogst thans bijna algemeen is afgeloopen. In het algemeen heeft de ziekte in die provincie geene noemenswaardige verwoesting aangerigt en dáár waar zij zich vertoond heeft, is de vrucht meerendeels onbeschadigd gebleven.

Het volgende stuk is ons ter plaatsing toegezonden:

'S HERTOGENBOSCH, *den 6den October* 1849.

In de *Staats-Courant* van den 2den dezer, n°. 231, is als overgenomen uit de *Amsterdamsche Courant* een artikel geplaatst uit 's Hertogenbosch, dato 27 September jl., waarbij, onder eenige klagten over den gebrekkigen staat van het vaarwater op de Dieze, door den lagen waterstand ontstaan, de gunstige toestand wordt beschreven van de landerijen gelegen in de omstreken dezer stad, van welker wallen het oog thons op groene wei- en hooivelden of op veelbelovende korenakkers zou rusten; en aan de eigenaren dezer gronden het verwijt wordt toegeworpen van niet, uit overtuiging van het nut en de noodzakelijkheid eener verbeterde waterlozing; door eigen inspanning tot keering van het noodelooze water, zelven handen ineen te slaan, in plaats van alles van de Regering te verwochten; wijl het toch, naar de meening van den schrijver van dat artikel, niet moeijelijk zou zijn de Maaspolders weder in dien toestand te brengen, dat zij dien naam, door onachtzaamheid en gebrek aan beheer verloren, weder zouden verdienen, al hetwelk voor deskundigen geen betoog zou behoeven.

Dit berigt in de *Staats-Courant* overgenomen, waardoor het eene meer dan gewone openbaarheid verkreeg, zou gewis, indien de stellingen daarbij aangenomen, nauwkeurig waren voorgesteld, eenen ongunstigen indruk moeten maken ten aanzien der voordragt, onlangs door den Minister van Finantien tot het vaststellen eener som van f 200,000 op de staatsbegrooting van het volgende jaar, tot den aanleg eener verbeterde uitwatering in Noordbrabant, aan de Staten-Generaal gedaan. Het belang der zaak, waarbij het welzijn van eene aanzienlijke bevolking betrokken is, wordt daarom geacht dringend te vorderen, op gelijke wijze een artikel te wederleggen waarvan de schrijver eene geheele onbekendheid verraadt met den waterstand in deze streken, waardoor de anders kostbare landen schier voortdurend worden belet eenige vruchten van belang op te leveren.

De schrijver heeft die landerijen in het laatst der maand September van de stadswallen aanschouwd, en het is duidelijk, indien hij ter goeder trouw is en niet, uit bijzondere inzigten, het tot stand brengen van het ontworpen algemeen uitwaterings-kanaal tracht tegen te gaan, dat hij volkomen onbekend is met den gewonen staat der waterlozing en met de oorzaken welke schier voortdurend eene vernielende overstrooming aanbrengen.

Die groene velden, welke de schrijver opgeeft in een zoo vruchtbaren toestand te hebben gezien, hebben denzelve in zijne opmerking zeer misleid. Thans, bij eenen buitengewoon lagen stand der hoofdrivieren, vertoonen die landen, van verre gezien, wel het groene tapijt, waarover de schrijver schijnt in verrukking te zijn geraakt, maar nabij beschouwd, zijn de voorhanden grasplanten, ten gevolge van eene veeljarige overstrooming, in een toestand en van eenen aard, die elken deskundigen oogenblikkelijk zullen doen oordeelen dat het product niet anders dan een allerschraalst en krachteloos veevoeder kan opleveren. Dit wordt door de jaarlijksche opbrengsten bewezen, niet alleen van vorige, maar ook van dat loopende jaar, hetwelk aan dien schrijver zoo bloeijend toescheen. Duizenden bunders toch zijn voor de geheele opbrengst van 1849 (het is op de kantoren van registratie te verifieren) van f 5 tot f 1, en nog minder per bunder, in het openbaar verpacht.

Wanneer men dus in overweging neemt, dat er overmatige grondlasten van die landen jaarlijks worden geheven, benevens poldergelden, welke tot f 2.50 voor vele der laagste landen beloopen, dan is daaruit duidelijk op te maken dat ook het loopende jaar voor de eigenaars niet gunstig was.

Schijn bedriegt; maar onderzoek geeft licht. De onbekende schrijver heeft zich zeer vergist wanneer hij gemeend heeft, uit den watervrijen toestand dier landen op dit oogenblik, derzelver innerlijke gesteldheid te kunnen opmaken. Hij heeft voorzeker niet geweten dat, terwijl de booibouw in ons land gewoonlijk omstreeks half Junij plaats heeft, die landen welke zich voor hem thans zoo welig vertoonen, niet vóór het einde van Julij van water ontdaan waren, zoodat het meerendeel van het hooigras òf te laat òf onder het water gemaaid is. Het was hem gewis onbekend dat van de polders, welke op de Dieze lozen, de sluizen van den Ham en Rijskampen en van het Boschveld en Maij van 19 Mei tot 16 Julij, — die van de Vliert en die van het Ertvelt van 13 Mei tot 9 Julij, — die van Empel van 11 Mei tot 14 Julij — en die van van der Eigen van 12 Mei tot 18 Julij, wegens den hoogen stand van buitenwater onafgebroken zijn digt gebleven. En hij was zeker onkundig dat, terwijl het zomerpeil (dat is het standpunt waarop de lage landen droogloopen) in die polders respectivelijk, en naar de volgorde waarin ze zoo even genoemd zijn, tot 3,00 el, 2,80 el, 2.50 el, 2.40 el, 2.35 el en 2.15 el + AP. afdaalt, de gemiddelde stand van het water in de Dieze gedurende de maanden Mei tot 3.19 el, Junij tot 3.20 el en Julij tot 2.73 el boven hetzelfde peil, in dezen droogen zomer, is geklommen.

Bij de aanschouwing van deze daadzaken, waarvan de nauwkeurigheid wordt gewaarborgd, zal wel bij niemand eenige twijfel over blijven of het bedoelde berigt bevat de schets van een toestand die niet naar waarheid, maar op eene verdichte wijze is voorgesteld. Want waar zijn die korenvelden welke in het verschiet den schrijver zoozeer hebben getroffen? Zij bepalen zich tot schaarsche stukken rijzig land, waar de weêrsgesteldheid en de buitengewone waterstand toeliet in de eerste Meidagen haver te zaaijen; welk gewas nogtans voor een aanzienlijk deel, door de zware regens, omstreeks de helft dier maand gevallen, en den daarop gevolgden besloten sluisgang, is verloren gegaan.

Wie kan met een opregt inzigt zulk een toestand als gunstig voorstellen? Vooral wanneer men bedenkt dat voor de polders in deze omstreken dit jaar het voordeeligste was, hetwelk zich sedert den bekenden droogen zomer van 1842 heeft voorgedaan.

De ongunstige gesteldheid der waterlozing is geenszins, zoo als de schrijver van het bedoelde artikel het opgeeft, het gevolg van gebrek aan beheer of van de onachtzaamheid der besturen. Zoo al een enkele polder, voor lang verloopen jaren, door een enkel verzuim van zigt, bij watersnood door eene zware ramp is getroffen, dan is de slechte staat van deszelfs uitwatering daardoor wel verergerd, maar niet veroorzaakt. Het kwaad is gelegen in den voortdurenden en vooral den jaarlijks vermeerderenden afvoer van Waalwater door het kanaal van St. Andries, steeds toenemenden hoogen zomerstand der Maas; waarop alle landen middellijk of onmiddellijk uitlozen, gepaard met eenen grooten en bespoedigden aanvoer van water, uit landontginningen, verbetering van stroomen en aanleg van kanalen ontstaan, waardoor de rivierstand des zomers gestadig boven het maaiveld verheven is.

Het hier vooruitgestelde is geene bloote bewering: het berust op officiele waarnemingen over een lang tijdvak gedaan.

Op eene tabel uit de dagelijksche waarnemingen van de hoogte der waters in de Dieze aan den havenboom alhier, gedurende de jaren 1817 tot en met 1848, opgemaakt door den verdienstelijken en aan dit gewest te vroeg ontvallen hoofd-ingenieur van den waterstaat A. de Geus, gedrukt bij H. Palier en Zoon, 's Bosch 1848, is opgeteekend: 1°. dat de gemiddelde stand over de zomermaanden van voorschreven 32 jaren was 1,27 el onder nul te 's Bosch (het nulpeil te 's Bosch is 4,11 el + AP.), doch gedurende de laatste 5 jaren, dat is van 1844 tot en met 1848, tot 0,84 el onder nul geklommen is; en 2°. dat de zomerpeilen der lage polders in den omtrek van 's Hertogenbosch, van 1,11 el tot 1,96 el onder nul zijn; hetgeen met de hiervoren gedane opgave naar Amsterdamsch peil overeenkomt.

Door deze gegevens wordt aldus duidelijk voorgesteld, dat over dat 32jarig tijdvak de gemiddelde zomerstand hooger was dan de zomerpeilen van alle polders, welke op de Dieze lozen, uitgezonderd die van den Ham en Rijskampen (slechts 467 bunders groot), welke op een peil van 1,11 el onder nul te 's Bosch droog loopt; en dat gedurende de jaren 1844 tot en met 1848 de gemiddelde waterstand over de zomermaanden zeer aanmerkelijk boven het zomerpeil van *alle* polders gerezen is; waaruit als van zelf volgt, vooreerst dat de landen doorgaans des zomers onder water moeten blijven, en ten andere dat die bezwarende gesteldheid in de laatste vijf jaren in zeer aanzienlijke mate is toegenomen.

De toestand daaruit ontstaan en die, zoo als de waterstand zelfs in dezen droogen zomer heeft aangetoond, hoe langer zoo meer dreigend wordt, is ondragelijk geworden niet slechts voor den landeigenaar, maar voor de geheele bevolking dezer omstreken, van de stad zoowel als het platte land; want door de gedurige overstroomingen ontbreekt arbeid, voedsel en vertier, en het lang verbeide redmiddel mag, voor in het belang van de werkzame volksklasse, niet langer worden uitgesteld.

Dat middel ligt niet, zoo als de bedoelde schrijver het voorgeeft, in het bereik der landeigenaren; het ligt ook niet in het bereik der besturen. Het geldt hier geene bedijkingen of waterkeeringen, welke, ongeacht de zware kosten waardoor de polders in schulden geraakt zijn, in eenen zeer goeden staat zijn gehouden; maar het is te doen om, in verband met het verdedigingsstelsel van den Staat, in weerwil van den hoogen zomerstand der Maas, aan omstreeks 26,000 bunders land, welke in meerdere of mindere mate aan overstrooming lijden, eene waterlossing te bezorgen, bekwaam om uit te lozen niet slechts het kwel- en regenwater in de polders aanwezig (dit zou des noods kunstmatig kunnen worden opgevoerd) maar om tijdig te kunnen worden ontlast van de overgroote massa water, welke de Dommel en de Aa uit Limburg, en uit het arrondissement Eindhoven, alsmede de Zuid-Willemsvaart, met hare Belgische bijwerken, op de Dieze brengen, waardoor de onbedijkte landen bij deze stad gestadig overstroomen en de bedijkte worden verhinderd te suëren, en van die groote kolommen rivierwater, welke niet zelden meermalen 's jaars worden aangevoerd door de overlaat van Cuijk (de Beersche Maas genaamd) en door die van den Dieze-kant van Bokhoven, tot ontzet van de Noordbrabantsche en Geldersche bandijken, van af Heumen tot Woudrichem, tot algemeen nut ten koste van het Rijk aangelegd en onderhouden, waardoor zoowel *de bedijkte* als onbedijkte landen worden diep onder water gezet.

De oorzaak van de gebrekkige waterlossing ligt dus niet in de eigene gesteldheid der polders, noch in gebrek aan beheer der besturen, maar in den toestand waarin dezelve door het ontstaan van omstandigheden of den aanleg van werken welke, ten hunnen verderve, grootelijks het algemeene welzijn bevorderen, allengs zijn gebragt. Het is eensdeels daarom dat de landeigenaren te aanspraak maken op eene krachtige ondersteuning, in het tot stand brengen van een redmiddel, hetwelk, door eene groote vermeerdering van hoogst benoodigde producten, het belang van het algemeen en alzoo ook van de staatskas, niet minder dan het hunne zal bevorderen; en ten andere omdat de aanleg van het werk in verband staat met het verdedigingsstelsel van den Staat, waarvoor het ontwerp tevens is ingerigt en in welks belang de loop van het kanaal is voorgesteld en de inrigting der kunstwerken gedeeltelijk is ontworpen, ten gevolge waarvan de kosten zeer beduidend worden verhoogd; en wijders, omdat de vaart op de Dieze, waarover in het bedoelde artikel geklaagd wordt en welke als de eenige gemeenschap tusschen de hoofdrivieren en het Zuid-Willemskanaal, voor de algemeene scheepvaart van een overgroot belang is, bij de daarstelling van het uitwateringskanaal met groote kosten, die in de begrooting der werken vervat zijn, zal worden verbeterd en verzekerd; waardoor de Staat tevens zal ontlast worden van zeer aanzienlijke en jaarlijks toenemende uitgaven, welke thans moeten worden te koste gelegd om de Dieze tot in de Maas eenigermate bevaarbaar te houden.

Is het billijk van de eigenaren te vergen dat de kosten van den aanleg van een kanaal, waarvan het nut eene zoo algemeene strekking heeft,

uitsluitend door hen worden bestreden, en mag het kapitaal van *negen tonnen gouds*, hetwelk door die eigenaren zal worden opgelegd, niet als eene geëvenredigde bijdrage worden geacht voor een werk, waarvan de voordeelen in veel grootere mate aan den nijveren stand zullen toevloeijen, dan aan de landeigenaren, die, bij den bestaanden grooten schuldenlast der polders, beduidende nieuwe offers zullen moeten dragen, welke door de opbrengsten der landen, in derzelver verachterden toestand, voorzeker aanvankelijk niet ruim zullen worden vergoed?

De jaarlijksche overstrooming der graslanden in de Maaspolders en in den omtrek van 's Hertogenbosch is eene ware ramp voor eene uitgestrekte landstreek, waarvan de kwijnende staat grootendeels is ontsproten en de voorspoed wordt gedrukt door gemis aan deugdzaam en min kostbaar veevoeder, hetwelk, uit een landhuiskoudkundig oogpunt gezien, eene zekere bron van rijkdom is. Die ramp te lenigen ligt niet in het vermogen der landeigenaren, bij de vereischten, welke in het algemeen belang aan het ontworpen redmiddel eigen zijn. Hierdoor wordt het vertrouwen gesteund, dat de Staat, die bij aangelegenheden van minder algemeenen omvang steeds de behulpzame hand heeft geboden, hier eene krachtige werking zal doen gevoelen tot opbeuring van een gezonken volksbestaan, door het tot stand brengen van een werk, ontegensprekelijk geschikt om voorspoed en welvaart in eenen zoo uitgestrekten kring te verspreiden.

Eere aan 's Konings Ministers, die deze stelling hebben begrepen en, in het ware belang van den Staat, den aanleg van het uitwaterings kanaal van Grave naar Waspik, bij de wetgeving hebben voorgedragen.

Als bewoner dezer landstreek, en warme voorstander van alle ontwerpen, welke het stoffelijk welzijn der natie kunnen bevorderen, als landeigenaar, en als voorzitter van de commissie van belanghebbenden bij het ontworpen kanaal en van het bestuur van den aanzienlijksten polder op de Dieze uitwaterende, heeft de ondergeteekende gemeend het bedoelde artikel uit de *Amsterdamsche Courant*, openlijk te moeten wederleggen; aan het geëerde publiek overlatende te beslissen aan welke zijde de waarheid gelegen, en de overtuiging geleverd is.

J. B. H. van de Mortel.

Met dit nommer der *Staats-Courant* worden verzonden:

1°. vel 164 van het Bijblad II 1849, behelzende een gedeelte van het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 20sten Julij jl.; en

2°. vel 11 en 12 der *Bijlagen* van het Bijblad II, 1849 — 1850, houdende het vervolg der in de zitting van de *Tweede* Kamer van den 19sten September jl. ingediende begrootingswetten voor 1850.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

** De Commissie van Administratie over de Strafgevangenis te Woerden, daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op Maandag den 15den October 1849, des morgens ten tien ure, in de gewone Vergaderkamer binnen hetzelve Gesticht, behoudens nadere goedkeuring, voor den tijd van Twaalf Maanden, van den 1sten Januarij tot en met den 31sten December 1850, bij beslotene en behoorlijk op zegel geschrevene Biljetten Aanbesteden:

Het Leveren van de navolgende benoodigde Artikelen voor die Gevangenis, en voor de Cantine in dat Gesticht, als:

Rogge- en Tarwebrood, mitsgaders Witbrood voor de Zieken, Aardappelen, Rund- en Kalfsvleesch, Rundvet en Boter en Schenkelvleesch;

Gort, Rijst, Gele en Groene Erwten; Groenten, waartoe hoofdzakelijk behooren: Kool, Wortelen, Knollen of Rapen, Zuring, Selderij en Uijen;

Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij en Cichorei,

Melk en Karnemelk; — Wijn en Bier voor zieken;

Zoetemelksche en Komijnekaas voor de Cantine;

Legstroo;

Steenkolen, Turf en Hout;

Bureau-behoeften: Papier, Pennen en Potlooden.

Zullende voorts, ten zelfden dage en ure, worden verpacht de Vuilnis en Mestspecien, welke de Gevangenis te Woerden, over het jaar 1850, oplevert.

Waarvan de Conditien van Aanbesteding zullen ter lezing liggen in gemelde Gevangenis en ter Secretarie van het Gemeentebestuur der stad Woerden.

Woerden, den 1sten October 1849.

De Commissie van Administratie voornoemd,
J. de Brauw *vt.*
R. Paling *Wz.*, *Secretaris.*

** Regenten over de Gevangenissen te Alkmaar, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zullen, onder nadere approbatie, op Woensdag den 17den October 1849, des middags ten twaalf ure, in de Regenten-Kamer der gemelde Gevangenissen, Aanbesteden;

De geheele Verpleging en Verzorging der Gevangenen aldaar, voor het jaar 1850.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben bij inschrijving en opbod, en wel in drie Perceelen:

1°. De Leverantie van het dagelijks benoodigde Roggebrood.

2°. De Voeding en de Verpleging der Gevangenen, met al den aankleve van dien, uitgezonderd de Leverantie van het Roggebrood.

3°. De beide vorenstaande Perceelen vereenigd.

De Inschrijvings-biljetten, op zegel geschreven, moeten, behalve den prijs, tevens vermelden den Naam en de Voornamen van den Inschrijver en die van zijne Borgen, en moeten dezelve een half uur vóór den bepaalden tijd der Aanbesteding, in eene daartoe in de Regenten-Kamer geplaatste en gesloten Bus gelegd zijn.

Niemand zal tot de aanneming worden toegelaten, die niet vooraf ingeschreven heeft.

De Conditien van Aanbesteding zullen dagelijks ter lezing liggen op de Secretarie te Alkmaar.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Derde* trekking der *Tweede* Klasse van de 209de *Staats-Loterij*, op Woensdag den 10den October 1849, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 2113 een prijs van 2500 gulden.
» 16906 » » » 1000 »
» 16968 » » » 5000 »
» 3609 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

MINISTERIE VAN MARINE.

OPENBARE VERKOOPING

aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen, op Dingsdag den 16den October 1849, des voormiddags ten tien ure,

Van twee Oude Booten ter Slooping, eene partij Eiken en Dennen Brandhout, Schalen, Spaanders, Mot, Afbraak enz.; eenig Afval van Zeildoek en vier Ligte Vaartuigen, waaronder eene Klepschuit.

De Oude Booten en Ligte Vaartuigen zullen te bezigtigen zijn drie dagen voor de Verkooping, gedurende welken tijd, zoo ter Secretarie van de Directie der Marine als ten Burele van den Hoofd-Ingenieur, de bijzondere Voorwaarden waarop die zullen worden aangeboden ter inzage zullen liggen en ook nadere inlichtingen dienaangaande kunnen verkregen worden. Terwijl al de overige Goederen daags vóór en op den dag der Verkooping ter bezigtiging zullen gereed zijn.

Vlissingen, den 4den October 1849.

De Vice-Admiraal, Directeur en Kommandant der Marine,
E. Lucas.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** De Commissie uit het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland, belast met het afnemen der Examina van Adspiranten tot het Notaris-ambt, verwittigt de Belanghebbenden, dat zij tot voorschreven einde zal vergaderen op Vrijdag den zestienden November 1849, des voormiddags ten 10 ure, en zoo noodig op de volgende Vrijdagen, in eene der zalen van het Paleis van Justitie te Amsterdam door het Hof in gebruik.

De Commissie herinnert voorts de Adspiranten aan de voorschriften, vervat in art. 13 der wet van den 9den Julij 1842 (*Staatsblad* n°. 20), en verlangt eindelijk dat alle stukken, welke aan haar moeten worden toegezonden, Portvrij vóór den tweeden November 1849 aan den Heer Griffier van voornoemd Hof worden gerigt.

Amsterdam, 9 October 1849.

De Commissie voornoemd,
M. Wiardi Beckman.
M. H. Godefroi.

De Procureur-Generaal bij voornoemd Geregtshof,
Uijtwerf Sterling.

ONTBINDING VAN VENNOOTSCHAP.

Bij Acte in dato Amsterdam 27 September 1849, behoorlijk geregistreerd en ingeschreven, hebben de Ondergeteekenden verklaard, dat de tusschen hen bij Acte in dato Amsterdam 22 Februarij 1849, onder de Firma van *M. H. J. Lobo en Cie* opgerigte Vennootschap, tot het drijven van Handel in Tabak en Sigaren, met onderling goedvinden is Ontbonden sedert 15 September jl.

M. H. J. Lobo.
A. Herschel *Sz.*

** De Bekende en Onbekende Schuldeischers in den onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarden Boedel en Nalatenschap van den Weleerwaarden Heer *Abraham Johannes van der Burg*, in leven Rustend Predikant, gewoond hebbende en overleden te Zundert den 16den Mei 1849, en van diens vroeger overledene Echtgenoote, Mejufvrouw *Dirkje Jonker*, worden Opgeroepen op Zaturdag den 20sten October 1849, des voormiddags van tien tot twaalf ure, ten Kantore van den Notaris *C. N. W. van Mens*, residerende te Zundert, Arrondissement Breda, ten einde kennis te nemen van de Rekening en Verantwoording van dien gemeenschappelijken Boedel; zullende, geen verzet plaats hebbende, tot de Uitbetaling van het Saldo worden overgegaan.

** Bij geregistreerde Acte, dd. 9 October 1849, voor het Vierde Kantongeregt te Amsterdam gepasseerd, blijkt, dat door Mejufvrouw *Maria Evers*, eerder Weduwe van den Heer *Jan Gerrit Jorris*, thans Huisvrouw van den Heer *Jan Christiaan Jacob Scheffer*, wonende aldaar, in de Haarlemmer-Houttuinen, n°. 81, Handligting is verleend aan hare Minderjarige Dochter *Catharina Christina Maria Jorris*, en wel bepaaldelijk en uitdrukkelijk tot het Uitoefenen van eenen Winkel in Kom-en-Eisch-Waren, en te dien einde alle verbindtenissen, mits door de Wet niet uitgezonderd, te kunnen sluiten.

Geschiedende hiervan Afkondiging krachtens Art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

** De Bekende en Onbekende Schuldeischers van de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen den Heer *F. L. Klink*, in leven Genees-, Heel- en Verloskundige, gewoond hebbende en op den 22sten October 1848 overleden te Noord-Waddinxveen, worden Opgeroepen tegen Maandag den 22sten October e. k., des voormiddags ten 10 ure, in het Regthuis van Noord-Waddinxveen, genoemd St. Joris, ten einde aan te hooren de Verantwoording van het gevoerde Beheer in die Nalatenschap, en te ontvangen de voldoening van derzelver Schuldvorderingen, voor zooverre geen verzet zal hebben plaats gehad en het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

AANKONDIGINGEN VAN VERTALINGEN, BOEKWERKEN, ENZ.

** Door SEYFFARDT, Boekhandelaar te Amsterdam, is ter Vertaling in het Nederduitsch vertoond, den 3den October 1849:

Dr. Hillon's *Nerven-Pillen. Ein neues Wort*, *7e Aufl.* Leipzig, 1849; en den 5den October 1849:

Fr. Hoffmann, *Der neue Deutsche Jugendfreund, Jahrg.* 1849. Wriezen, 1849.

PRIJS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 8sten October 1849,

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Finantien, door de beëedigde Makelaars J. S. Wurfbain, G. A. van der V… A. Craandijk, A. van Hall, P. J. A. Sundorff, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. C. Gosman, D. Reul Koo… G. van der Weijden Jr., L. H. Weetjen, en den Gedelegeerde L. Huijsinga Jr., ter voldoening aan het bepaalde bij art. 11, … der wet van den 27sten December 1817, en voor zooverre de Buitenlandsche Effecten aangaat, naar aanleiding van art. 2… wet van den 31sten Mei 1824, voor de regeling van het regt van successie van de waarde der effecten, actien en renten, b… rende tot nalatenschappen, aan voornoemd regt onderworpen.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aangevin… achterstallige interest gebragt, aangezien de te goed zijnde interest onder de getaxeerde waarde begrepen is.

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.	WAARDE.
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.		
Inschrijv. en Certific. Werk. Schuld.	2½	54 pct.
Dito en dito	3	63¼ »
Dito en dito	4	83½ »
Oblig. ten laste der O. I. bezitt.	4	82¼ »
Schuldbekentenissen Amortisatie-Syndicaat	3½	83¼ »
Schatkist-biljetten	4	100 »
STAD AMSTERDAM.		
Schuldbekentenissen 1829	5	105½ »
Losrenten 1845	4	99 »
STAD MIDDELBURG.		
Obligatien, genegotieerd à 3 pct	⅜	8¼ »
Kansbiljetten	..	6¼ »
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIEN.		
Actien in de Nederlandsche Bank.	4	150 pct.
Aandeelen in de Handel-Maatschappij. . op naam.	4½	164½ »
Aandeelen in de Handel-Maatschappij. . in blanco.	4½	156 »
Dito Amsterdamsch Entrepôt-dok	4½	98 »
Aand. Holl.-IJzeren-Spoorwegm.	..	62½ »
Leening, dito A°. 1844	4½	95¾ »
Obligatien Rhijn-Spoorweg	4½	82 »
Dito Haarlemmer-Meer	5	100½ »
Dito dito	4½	93½ »
Dito dito	4	85 »
Dito in de Maatschappij van Weldadigheid, bij Vlaer en Kol	5½	65 »
Dito in dito, bij idem	5	58 »
Dito in dito, bij idem.	4½	54 »
Dito in de gecedeerde Oost-Vriesche Domeinen	..	f 695.00
Dito Concordia res parvae crescunt bij Ketwich en Voombergh.	..	64 pct.
Aandeelen in assurantie-compagnien, bij: Heemskerk en van den Broeke	..	341 »
Spengler en de Waal.	..	174 »
ten Sande en Jarman	..	246 »
Croese en Blancke	..	232 »
Lankhorst en Ravesteijn	..	155 »
J. Zuijderhoff en A. van de Poll	..	121 »
L. Bouman	..	160 »
Boolen en Lugt	..	130 »
A. van Bosse	..	133 »
Dito Societeit van Levensverzekeringen, bij P. Langerhuizen, opgerigt A°. 1807	4	162 »
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.		
ENGELAND.		
Het divid. vervalt.		
Actien in de O. I. Comp. Jan. en Julij	..	256 pct.
Dito Bank. April en Oct.	..	197 »
Gered. 3 pcts. annuit. April en Oct.	..	91¼ »
Geconsolid. 3 pcts dito. Jan. en Julij	..	92 »
Wisselkoers	..	f 12.05
RUSLAND.		
Obligatien bij Hope en Comp, neg. 1798 en 1816.	5	104½ pct.
Dito, bij dito, 1828 en 1829	5	104¼ »
1) Inschrijving op het Grootboek en assignaten.	6	64 »
1) Certificaten van dito, diverse administratie-kant. te Amsterdam.	6	64½ »
1) (Den roebel te rekenen op één gulden.)		
2) Inschrijvingen in zilver.	6	112 »
2) Dito en Certificaten dito, Ao. 1831 en 1833	5	91¼ »
2) Certificaten van dito, administratie Hamburg Ao. 1820	5	96 »

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.	WAARDE.
RUSLAND. (*Vervolg*)		
2) Certificaten van inschrijving, administratie Amsterdam	5	96 pct.
2) Obligatien van dito, te Londen	5	100½ »
2) Inschrijving en certificaten van dito bij Hope en Co. c. s.	4	86¼ »
2) Dito bij Stieglitz en Co.	4	84 »
2) Dito der Poolsche Schatkistbilj., Neg. 29 Febr. 1844, bij idem.	4	76½ »
2) (Den roebel te rekenen op twee gulden.)		
Aandeelen Polen, 1829, van fl. 300.	..	f 195.00
Dito dito, 1835, van fl. 500	..	- 142.00
OOSTENRIJK.		
Obligatien op de Weener Bank, genegotieerd bij Goll en Comp.	5	89⅜ pct.
Dito, bij idem	4½	77⅜ »
Dito, bij idem.	4	74 »
Dito, supplementaire letter G en O.	4	68 »
Dito, bij Osy en Zoon.	5	88½ »
Dito, bij idem.	4½	75½ »
Dito, bij idem.	4	72½ »
Certificaten van originele Weener obligatien, bij Goll en Comp.	2½	42½ »
3) Obligatien, Weener metalliek	5	86½ »
3) Dito.	4½	72 »
3) Dito	4	60 »
3) Dito.	3	49 »
3) Dito	2½	44¼ »
3) Dito.	1	17½ »
3) (Den Weener florijn te rekenen op f 1.25 Ned. Cour.)		
Aandeelen in de Oostenrijksche Bank te Weenen	3	f 1350.00
Dito neg. 25 millioen groot Weener flor. 500.	..	- 880.00
Dito dito, W. fl. 250	..	- 320.00
FRANKRIJK.		
Inschrijving en Certificaten	5	84½ pct.
Dito dito	3	51¾ »
Actien in de Fransche Bank en Certificaten van dito	..	f 1090.00
(Den frank te rekenen op 50 cents.)		
BELGIE.		
4) Oblig. Negotiatie 1838	3	63½ pct.
4) Dito, 1836.	4	78½ »
4) (Den frank te rekenen op 47½ cents.)		
Dito Losrenten. A°. 1840	5	95¼ »
(Het pond sterling gerekend op f 12.)		
5) Inschrijving en Certificaten	2½	46¼ »
5) Obligatien	4½	84 »
5) (Den frank te rekenen op 50 cents.)		
PRUISSEN.		
Aandeelen leening A°. 1832	..	f 180.06
SPANJE.		
6) Obligatien Londen, A°. 1834 à 85 p. st.	5	10½ pct.
6) Dito dito à 510 p. st.	5	10¼ »
6) Dito Onbepaalde.	5	10 »
6) Dito van Ao. 1842.	3	35½ »
6) Dito Passive Schuld	..	3¼ »
6) (De 85 p. st. te rekenen op f 1000 Ned. cour.)		
7) Oblig. Binnenlandsche schuld	3	27 »
7) Uitg. sch., Parijs	..	3¼ »
7) (De piaster gerekend op f 2.50 Ned. Court.)		
PORTUGAL.		
8) Obligatien A°. 1840 . . . thans	4	30½ »
8) Dito A°. 1845.	4	31½ »
8) (Het pond sterling gerekend op f 12.)		
Dito, Binnenlandsche Schuld	5	34 »
(De 1000 M Reis gerekend op f 2700.)		
ITALIE.		
Certificaten Monte di Milano, bij S. en D. Saportas, c. s.	5	72 »
De 100 lires te rekenen op f 460 Ned. Court.		

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.	WAARDE.
PAUSELIJKE STAAT.		
Obligatien genegotieerd te Parijs	5	70
Geconverteerde, bij J. van Beeck Vollenhoven, c. s.	5	70
(De lire te rekenen op 50 cents.)		
NAPELS.		
Certificaten van 5 pcts geconsolideerde schuld, bij Lamaison en Bouwer	5	81
(De lire te rekenen tegen 50 cents.)		
DENEMARKEN.		
Obligatien	4	93
Dito	3½	81
9) Dito genegotieerd te Londen.	3	75
Dito 1849.	5	101
AMERIKA.		
Obligatien neg. op de steden Washington, Alexandrie en Georgetown, bij D. Crommelin en Soonen	5	103
9) Obl. van de Citizens-bank in Louisiana Ao. 1836 en 1837.	5	94
9) Obl. v. de bank te Philadelphia, bij Rothschild.	..	46
Dito dito bij Hope en Comp., no. 1 à 5,500	..	45
Dito bij dito, no. 5,501 à 10,000	..	65
MEXICO.		
9) Oblig. genegotieerd te Londen, geconverteerde, A°. 1846	5	26
BRAZILIE.		
9) Obligatien, genegotieerd te Londen bij Rothschild 1824 p. st. 100	5	88½
9) Idem. » 200	5	86½
9) Dito dito bij J. L. Goldsmid, 1843. p. st. 100 en 200	5	85½
9) Dito dito bij Samuel en Philips, 1839 p. st. 100 en 200	5	85½
COLUMBIA.		
9) Obligatien, ex Venezuela en ex Grenada	..	3
VENEZUELA.		
9) Obligatien 6 pct. . . . thans.	2¼	24
9) Uitgestelde schuld	..	7
NIEUW GRENADA.		
9) Obligatien 6 pct. . . . thans.	1½	16
9) Uitgestelde schuld.	..	[illegible]
PERU.		
9) Obligatien, genegotieerd te Londen 6 pct. thans.	4	53
9) (De ponden sterling te rekenen op f 12.)		

WISSELKOERSEN

ter Beurze van Amsterdam.

Madrid. . . op 3/m.	f	2.51	per Piast. de V…	
Lissabon . . . » 3 »	»	42.00	» 40 Cr…	
Napels . . . » 2 »	»	81.75	» 40 D… of …	
Parijs. . . . » Kort	»	56.75	» 40 F…	
Londen . . . » »	»	12.10	» L. St…	
Hamburg . . » »	»	35.06	» 40 M…	
Weenen. . . » 6/w.	»	33.81	» 20 … 30 …	
St. Petersburg. » 2/m.	»	1.85	» 1 Zilv…	

Amsterdam, dato als boven.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.